

Ultima comunicare aparține lui **Jozef Hrozienciĕk**, care se ocupă de *Problema participării popoarelor slave la lupta împotriva fascismului* (p. 363—371). Autorul prezintă în linii mari rezistența și lupta maselor populare și a forțelor progresiste din Cehoslovacia, Polonia și U.R.S.S. împotriva Germaniei hitleriste.

TR. IONESCU-NIȘCOV

СЛАВЯНСКИЙ АРХИВ. Culegere de articole și materiale, Moscova, Editura Academiei de Științe a U.R.S.S., 1963, 307 p.

Ca și volumele precedente¹, volumul pe 1963 al culegerii de studii și materiale *Славянский Архив* cuprinde articole, comunicări și note asupra diverselor probleme de istorie slavă, bazate în cea mai mare parte pe material documentar inedit, depistat în arhivele sovietice. Ne ocupăm de acele studii și articole care privesc și istoria țării noastre. Studiul lui **P. P. Naumov**, *Кем написано второе житие Стефана Дечанского* (Cine este autorul celei de-a doua variante a vieții lui Ștefan de la Deceani) (p. 60—72) atrage atenția, fiind vorba de Grigorie Țamblac. E. P. Naumov contestă atât datarea primeia dintre aceste opere, cât și paternitatea lui Grigorie Țamblac. Potrivit părerii autorului, acesta nu a scris povestirea despre aducerea moaștelor sf. Paraschiva decît în Moldova sau în Țara Românească, eventual la Constantinopol, deoarece în 1402—1405, cînd e scrisă această operă, el nu s-a aflat în Serbia. Analiza internă a celor două scrieri arată, după E. P. Naumov, că Grigorie Țamblac nu a fost la mănăstirea Deceani din Serbia și că el nu a putut să redacteze cea de-a doua variantă a vieții lui Ștefan Uroș în 1402—1404.

O problemă interesantă din istoria comerțului prezintă **N. Todorov**, în *Ярмарка в городе Хаджиоглу — Пазарджик в 70-х годах XIX в.* (Țîrgul din orașul Hagioglu — Bazargic în deceniul al 8-lea al secolului al XIX-lea) (p. 116—119). Este vorba de orașul Dobrici, actualul Tolbuhin, din Bulgaria. Un inventar al prăvăliilor acestui țîrg la data menționată în titlu, descoperit la secția de materiale orientale a Bibliotecii « Kiril și Metodi » din Sofia oferă date importante privind mărfurile, valoarea și prețurile lor. Desprindem, printre altele, informații despre circulația mărfurilor de Brașov. Rîndul prăvăliilor cu mărfuri de Brașov era unul dintre cele mai mari în țîrg: 47 de prăvălii cu marfă de Brașov, mai mare fiind numai numărul prăvăliilor cu produse de cizmărie, băcănie și manufactură. În comparație cu negustorii străini (armeni, greci, evrei), bulgarii ocupau pozițiile cele mai mari în comerțul local de la Hagioglu, cei mai mulți dintre ei fiind legați de comerțul brașovean, fapt explicat de autor prin puterea coloniei bulgare din orașul transilvănean. Cel mai mare negustor din țîrg, Atanas Hristo, originar din Silistra, deținător a 11 prăvălii, își datora situația comercializării mărfurilor de Brașov.

Printre negustorii de păcură, cei mai mulți erau originari din Tîrnovo. Acest fapt se explică prin legăturile acestui oraș cu Țara Românească, de unde se aducea păcura (p. 130—131).

În două scrisori scurte, cuprinzînd date noi din biografia lui **L. Karavelov** (*Новые данные к биографии Л. Каравелова*, p. 235—236), comunicate de S. A. Nichitin, găsim precizări în legătură cu activitatea acestui revoluționar bulgar în țara noastră. În august 1869 el scria de la Odesa lui O. M. Bodianschi, cel dintîi conferențiar la catedra de slavistică a Universității din Moscova, cerîndu-i colecția sa de cîntece bulgărești, pentru a le publica la București. A doua oară îi scrie, în aceeași chestiune, din București, dîndu-și adresa la ziarul « Svoboda ».

Slaviștii români, specialiștii ai diferitelor ramuri ale slavisticii, vor găsi prețioase informații și în restul articolelor, ale căror titluri le menționăm în continuare: **V. M. Cernov**, *Se poate oare socoti ca dovedit faptul că statutul lituanian a constituit un izvor pentru capitolele al V-lea și al IX-lea din « Pravila Sobornicească »?* (p. 73—91); **V. M. Fomenkova**, *Statutele lui Kazimir al III-lea ca izvor pentru istoria relațiilor agrare în Polonia feudală* (p. 29—59); **M. M. Freidenberg**, *Despre formularul actelor de notariat din Troghir* (p. 3—11); **O. I. Pobedova**, *Cu privire la problema studiului miniaturilor de pe manuscrisele istorice ca izvor pentru istoria cronicilor pictate* (p. 12—28); **V. Freidson**, *Despre « comitetul » de la Belgrad al lui Matia Ban* (p. 100—115); **G. K. Venediktov**, *O copie necunoscută a istoriei lui Paiste de la Hilandar* (p. 203—214); **B. S. Popova**, *Ioachim Lelewe și savanții ruși* (p. 215—227); **L. S. Kișkin**, *Serisori ale lui F. P. Celkovski către I. I. Sreznovski* (p. 228—234); **M. A. Ilin și V. D. Coraliuc**, *În legătură cu călătoria lui Liubomir Niderle în Rusia în 1893* (p. 232—233); **I. G. Senkevici**, *Materiale privind istoria slavilor de sud* (p. 237—251); **K. L. Strukova**, *Documente noi privind situația din vialețul Bitoliei în anul 1903 (Din rapoartele consulilor ruși)* (p. 256—285); **N. I. Hitrov**, *Documente pentru istoria*

¹ Vezi « Romanoslavica » VIII, 1963, p. 493—499, și X, 1964, p. 578—582.